

det foreligger som et bestemt Forslag, som er gjort, først da er Ministeriet kaldet til, og først da er det muligt for Ministeriet, at sige; hvilket Forslag det kan gaae ind paa eller ikke. (Hør! Hør! Meget rigtigt.)

Sarboed: Saavidt jeg veed, er det almindeligt anerkjendt her i Folkethinget og anerkjendt af hver eneste Folkethingsmand, at det privilegerede Hartkorn slet intet Retskrav paa Erstatning har. (Ja! Ja! Nei!) Jeg hører et enkelt Nei (Nei! Nei!) — naa der er ingen Neier, altsaa er det almindeligt anerkjendt (Nei! Nei! Jo! Jo!). Jeg skulde mene, at hvis der var en eneste Folkethingsmand, som ikke anerkjendte den Sætning, at det privilegerede Hartkorn intet Retskrav paa Erstatning har, saa er den Sætning udtalt saa ofte, at han deri maatte have havt tilstrækkelig Dyrkning til at udtale sig for sin modsatte Anskuelse; jeg idetmindste tager ikke i Betragtning her at erklære, at for mig staaer det klart, at der er ikke Skygge af Retskrav tilstede. Der skulde altsaa være Tale om Billighed; jeg tilstaaer, jeg har mange Gange og paa mange Steder erklæret mig for, at der var et Billighedskrav, men saaledes som Omstændighederne for Dødelikket ere; efterat Staten ikke alene har maattet gjøre et nyt Statslaan, men ogsaa udskrive en ny Krigsskat, saa vilde jeg idetmindste meget have betænkt mig paa at erklære, at der i dette Dødelik vare tilstrækkelige Billighedshensyn tilstede for at give et saadant Bederlag. Det vilde da altsaa have ligget mig nærmest og naturligt at stemme imod ethvert Bederlag og at stemme mod Loven i det Hele (Ja!), men jeg kan dog formaae mig selv til under visse Betingelser at stemme for Loven (Latter); jeg kan gjøre det, fordi jeg paa ingen Maade kan være enig med den høitærede Rigsdagsmand for Præsto (Grundtvig) i en Uttring, som han tidligere fremsførte. Jeg mener vistnok, at der kan være noget Usandt, ligesom der ogsaa er noget Sandt i, baade hvad han og hvad den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 1ste District (B. Christensen) talte om, hvorvidt det Bederlag, som det privilegerede Hartkorn ifølge denne Lov vilde faae, kom til at gaae ud over det uprilegerede Hartkorn eller ikke, men naar den ærede Rigs-

dagsmand for Præsto befrygtede, at dette Bederlag vilde give Anledning til en beständig Spanding, ja, det forekommer mig endog, at han brugte Udtrykket „et blivende Nag“, saa kan jeg deri ikke være enig med ham; thi for det Første er jeg overbevist om, at den, hos hvem Noget bliver tilstede, det skulde da ikke være den, hvem der var gjort Uret, men snarere den, som gjorde Uret; thi Naget hos den, som mener at være skeet Uret, pleier ikke at være evigt; desuden er jeg overbevist om, at den Deel af det danske Folk, som maatte føle sig forurettet ved den her tagne Beslutning, den er ikke alene for godmodig, men ogsaa for ædelmodig til ikke at ville finde sig i den fattede Beslutning. Jeg kan altsaa under visse Betingelser lade mig formaae til at stemme for Loven, men naar jeg her tager Ordet, da er det for at erklære, at hvis det Forslag, som ifølge min Overbeviisning ene og alene under anden Behandling fik Majoritet for sig paa Grund af Ministeriets i mine Dine mere end gaadefulde Erklæring — saafremt det atter idag skal faae Majoritet for sig, saa maa jeg stemme imod Loven. Det er baade af den ærede Drosfører og af forskjellige Andre udtalt, at enhver Godtgjørelse, som gives, er vilkaarlig; jeg troer, at den Sætning er saa klar, at den ikke trænger til yderligere Beviis, men er enhver Godtgjørelse vilkaarlig, hvorfor saa begaae en dobbelt Wilkaarlighed? Er Godtgjørelsen vilkaarlig, saa er endnu meget mere Forskjellen paa den Godtgjørelse, Majoritetens Forslag vil give, vilkaarlig; kan Udvalgets Majoritet ikke godtgjøre, at dette eller hiint Bederlag maa ansees for billigt, saa kan det heller ikke godtgjøre, at denne eller hiint Forskjel paa Bederlaget er billig; det er da kun at fordybe sig endnu mere i Wilkaarlighed. Men dertil siger jeg: Skulle vi overhovedet give Bederlag, saa lader os dog ikke gaae ind paa disse smaalige Beregninger, om et Bederlag til 15 eller 16 eller hvilket som helst Antal pCt., er rimeligt, er anstændigt eller ikke; skulle vi gaae ind paa Bederlaget, saa tilstaaer jeg i det Mindste for mit Bedkommende, at jeg har omtrent lige let ved at gaae ind paa det Femtendobbelte, det Tyvedobbelte og det Femogtyvedobbelte, og jeg